

jövő nagy demokratikus áramlat, a béke és munka jegyében kell fejlődésnek indítani az iskolák ifjúságát. Az angolok megmutatták, hogy mit lehet elérni a fejlődő test higiénikus ápolásával; de az egészséges életmódot, kötelező *Körperkultur*-t megfelelő reformok életbeléptetésével el lehet érni a polgári jellegű nevelés keretében is; *csupán ezért* nincs értelme az ezer oldalon támadható katonai szellem fokozott ápolásának. A harmónikus jellemképzésnek, az akarat fejlesztésének jogsultságát és szükségességét sem vonhatja kétségbe senki; de végtelenül fontos az, hogy a fejlődő jellemek elé milyen ideálokat állítunk: egy kiérdemült cs. kir. tábornagyot-e, ki huszonhét csatában apította maga előtt az ellenséget, vagy Darvint, Columbust, Körösi Csoma Sándort, Bleriot-t, a gondolkodás, türelem, áldozatkészség, tudománysohony és ember szeretet nagy hőseit?

Aggodalom nélkül ki merjük mondani, hogy a királyhűség és hadi dicsőség jel-szavainak feltétlen tiszteletében fölnevelt ifjúság a mai gazdasági rend forgatagában semmit sem fog bizonyosabban megtenni, mint hogy felnőtt korában véglegesen elfordul gyermekkori hevülésének eszményeitől és hogy az az ifju fog a társadalom javáért többet munkálkodni, akit ösztönökre, munkára, altruizmusra, becsületes önzésre megtanítottak. Igen, szeretnők ezt megüzeni minden kicsi hősnak, aki aggódva és talán pirulva írta le a háborútól való iszonyatát: A haza nem kívánja tőled, hogy kiállj a pikrinsavas bombák elé és halomra löved magadat! Derék fiu vagy, mert megérezted, hogy az élet mindenekfelett becses és jó, hogy családotért, magad boldogulásáért kell dolgozni és minél kevesebb munkával, minél nagyobb és teljesebb életörömet

tudsz majd magadnak kisajtolni a valóság-ból, annál szabadabban és öntudatosabban emelheted föl a fejedet!

Statisztika

Szeged mezőgazdaságáról.

— Mennyi a megművelt föld? —

Mit termelnek Szegeden? —

Kimutatás a földbirtokosokról. —

(Saját tudósítónktól.) A földmivelésügyi miniszter néhány hónappal ezelőtt elrendelte, hogy a város készítse el a művelés alatt álló földek, valamint az egyes mezőgazdasági termelvények pontos statisztikáját. Balogh Károly pénzügyi tanácsos a ma délelőtt tartott tanácsülésen bejelentette, hogy a statisztika elkészült. Völgyessy János gazdasz csinálta meg egy segédmunkaerővel. Azok a mezőgazdák, akiknek a földbirtokuk száz holdon felül van, maguk szolgáltatják a szükséges adatokat, míg a száz holdnál kevesebb földdel rendelkezőket hivatalból kérdezték ki a külterületen. Az összegyűjtött adatok mindenképpen igen érdekesek. Megtudjuk belőlük, hogy Szegeden összesen körülbelül *tízezer embernek van földbirtoka*, ötezer ugyan a város földjét csak hasznosítja birja és *csupán ötezer olyan ember van, aki szabadon rendelkezik a földjével. Tulajdonképpen nagybirtokos Szegeden egyáltalán nincs.* A most készült kimutatás szerint mindössze *kilenc ember van Szegeden*, akinek a földbirtoka száz holdnál nagyobb, de a kilenc ember saját földbirtokának a területe *nem nagyobb 2720 holdnál.* A kisbirtokosok száma, akik száz holdnál kisebb földdel rendelkeznek, kerek szám *öt-ezer.* Az ötezer ember földbirtokának összterülete 67,648 hold. Tehát körülbelül 70,000 hold a birtokosoké s érdekes, hogy *ugyanennyi földje van a városnak is, az egyetlen valódi nagybirtokosnak.*

A kimutatás közli, hogy a városnak 1912-ben 62,698 hold szántóföldje volt, 1913-ban pedig 70,368, ami azt jelenti, hogy az idén 7670 holddal többet vettek mezőgazdasági megmunkálás alá, mint a múlt évben. A

70,368 hold földön a következőket termesztik:

Bevetettek	1912-ben	1913-ban
Őszi búzával	24,100	22,921
Tavaszzal	500	—
Őszi rozsszal	8,400	19,486
Tavaszzal	2,046	—
Rozsszal, búzával vegyesen	100	60
Őszi árpával	800	40
Tavaszzal	1,500	4,007
Zabbal	1,160	1,452
Szemes tengerivel	13,340	16,681
Burgonyával	320	1,646
Dohánnyal	—	30
Lennel	20	—

Cukorrépát nem termeltek se tavaly, se az idén.

A zöldséget, kerti veteményt, takarmányt évről-évre nagyobb mennyiségben termelik.

1913-ban kölest 84 és fél, babot 150, mákot 19, dinnyét 169 és fél, tököt 84, fejes káposztát 312 és fél, salátát 20, uborkát 14, paprikát 590, hagymát 36, paradicsomot 34, burgonyát 1646, takarmányrépát 556 és fél, csalamádét 200, zabos búkkönyt takarmánynak 193 és fél, lóherét magnak 120, takarmánynak 931 és fél, muhart takarmánynak 2, seprőcirkot 8 hold területen termeltek.

A kimutatásból általában az tűnik ki, hogy Szeged *mezőgazdasága kedvezően fejlődik.* A parlagon heverő, eddig kultivatlan területek száma évről-évre kevesebb. Szociális szempontból pedig éppen figyelemre méltó körülmény, hogy Szegeden igazi nagybirtokosnak híre-hamva sincs, ellenben 70,000 hold földdel majdnem arányosan oszlik meg a mezőgazdák között, 70,000 hold pedig a város földje.

Aradon választanak. Tisza István grófnak miniszterelnökké való kinevezésével megüresedik az aradi mandátum, amelyet a törvény értelmében harminc napon belül be kell tölteni. Az aradi függetlenségi párt a küzdelem előcsatározásául már megtartotta első tanácskozását és vasárnap négy tagú küldöttséget megnevezett Tornyára. *Justh Gyulához* azzal, hogy a deputáció beszélje

tosan megjelenjék reggel, mert a leveleket szét kell osztanom, mielőtt az urak bejönnek. Ennek így kell lenni!

Természetesen elrendeltem, bár eddig a hivatalomban női hang ezt még nem ejtette ki, „ennek így kell lennie!”

— Néhány nap múlva újra megjelent szobámban.

— Mr. Tyler, — mondta — végigvizsgáltam az ön irattárát gondosan, mondhatom, nagyon rossz a rendszere!

— Igazán? — szoltam nevetve. — Nem is az én rendszerem. És miért rossz?

— Először, mert 1845-ben kezdték el, akkor pedig még sejtelmük sem volt az embereknek a rendszeres beosztásról!

— És másodszor? — kérdeztem türelmesen.

— Másodszor az abc-s rendszer már elavult, a számok rendszerét kell behozni, mert...

— Elég! — mondtam. — csinálja meg, ahogy maga akarja!

— Mindent, ami régi volt, kidobott, új tömböket, táblákat hozatott és — boldog volt.

— Nos? — kérdezte Mr. Harris — nem volt talán jó a rendszere?

— De igen. Kitűnő volt. Minden írásnak egy perc alatt nyomára jött az ember. Az alkalmazottaim el voltak ragadtatva tőle. Mindenki az „aranykezü kisasszonynak” szólította. És hozzá még milyen csinos volt! — tette hozzá Mr. Tyler, végzettszerű mosollyal.

— Egy darabig csend volt, azután újra megjelent egy fantasztikus kéréssel.

— Meglehető meleg nap volt, a levegő fűledt volt, nem éreztük jól magunkat, —

kivéve Miss Blaket, aik kedves mosollyal járta körül az asztalokat és nézte a kipirult arcokat.

Ebéd után bejött a szobámba és néhány darab körtével kínálta meg.

— Felezz meg őket velem — szolt kedvesen. Jól esik ebben a kiállhatatlan melegben.

Elfogadtam. Nem akartam megsérteni. És félig tréfiából viszonzni óhajtván figyelmét, így szoltam:

— Miben lehetek szolgálatára?

Néhány pillanatig habozott, hogy ezerféle kéri valójá közül melyiket ragadja ki, végre így szolt:

— Már rég akarom kérni önt valamire, de nem volt bátorságom. Volna... volna kegyes néhány virágtartót rendelni az iroda ablakába és megengedni nekem, hogy virágot illessék beléjük? Olyan kedves dolog volna és ebben a meleg időben olyan kellemes! Én magam vigyáznék rájuk!

— Az igazat megvallva, nem akartam az irodámból virágüzletet csinálni, — de ha már oly ostoba voltam, hogy elfogadtam a körtéit, nem tagadhattam meg a kérését. És az ötlet nem is volt rossz! A virágos ablak még emelte is a hirnevünket!

— Ugy látom, hogy Miss Blake nem is okozott oly nagy károkat? — jegyezte meg Mr. Harris.

— Nem? Csak figyelj ide! Ismerted Brennant, az irodavezetőmet, a jó, csöndes fiút, aki olyan volt, mint a faragatlan gyémánt. Jó — de goromba.

— Egy szép reggelen arra ébredek, hogy beadta felesége ellen a válópert — Miss Blake miatt...

— Mit mondjak még többet? Három hó-

nap alatt hat szolgálk volt. Valamennyi Miss Blake erős keze miatt szökött meg.

— Az irodában is nap-nap után rosszabbodott a helyzet. A fiúk pontosan jöttek-mentek, de a munka nem haladt.

— Annyira elfoglalta őket Miss Blake ezerféle óhaja, hogy az én rendelkezéseimet nem teljesítették. Brennan, mint egy kis kutya, mindig a szoknyája körül ugrált, Watkins mindennap rendbeszedte Miss Blake íróasztalát, Peyton pedig a virágokat öntözte — azokat a virágokat, melyeket „kizárólag” ő akart gondozni!

— A klienseimet elhanyagolták, a munka hanyatlott és ráadásul egy szép napon ínas helyett egy — szobaleánnyal állított be.

— Ez már egy kicsit sok volt! — fakadt ki idegesen Mr. Tyler. — Ezt már nem tűrhettem. Nekem, mint férfinak és főnöknek, megvoltak tiszteletben tartandó jogaim, amelyeket, hogy egy szőke, csacsogó leány tönkre tegyen — nem tűrhettem el, így tehát —

— Nos, nos? — szolt Mr. Harris majdnem szánakozóan. Elbocsátottad őt?

— Elbocsátottam? — fakadt ki Mr. Tyler. — Minek nézel engem? Bolondnak? Feleségül vettem!

— Szent Kleofás! — szolt Mr. Harris ihletett borzongással.

— Oh, John — szólalt meg egy édesen zengő hang — olyan jól elrendeztem neked mindent. Itt van Miss Parker, aki az én munkámat folytatni fogja. A legpontosabb utasításokat megadtam neki és hiszem, hogy ép oly jól fogja csinálni, mint én tettem...

— Igen, édesem — felelte elhaló hangon Mr. Tyler — ha te elintézted, akkor jól van... és ezzel lélegzet nélkül roskadt vissza székébe.